

La pluja que cau

Aquest és un país on la pluja no sap ploure, crec que deia Raimon en una cançó seua, i si no eren aquestes les paraules exactes del cantor poeta, sí que era aquesta la idea. Ara mateix, que escric aquest article, la pluja cau de ponent, contra els vidres de la finestra que tinc a la dreta. Fa unes hores, queia històricament contra el vidres de la finestra que tinc al davant, és a dir, que venia de migjorn. Anit, queia contra la finestra del dormitori, i venia amb tota la fúria de la tramuntana, o potser era de mestrall. Ahir a la vesprada, venia amb la mateixa força de l'altre costat, vull dir de llevant, i m'inundava part de la terrassa. Ja sé que són resultats de viure en una casa als quatre vents del món, però la bogeria de la pluja afecta tot veí d'aquestes terres, encara que visca en un pis interior de ciutat. La bogeria de les nostres pluges afecta les cases, les persones, la vida civil, la política i la cultura. Ho afecta tot.

No és només que, en el conjunt del país, cau poca pluja, i que la major part del territori és eixut, ingrati i propens a quedar-se pelat, i que patim per tant, de Barcelona cap avall, d'un dèficit cruel de boscos espessos, de vegetació esponerosa, i de verdor de prats, que tant alegren la vista i que són tan útils a l'economia i a l'excursionisme. No és només que any sí i any també passen mesos sense ploure gota, sempre pendents de l'angoixa de la sequera, de les restriccions i dels conflictes entre pobles veïns i entre beneficiaris de rius i de canals.

És tot això, però és també l'altra cara. Que quan hauria de ploure, no plou, i quan plou, plou massa. Fa pocs dies passava jo per la Serra de tramuntana de Mallorca, prop de Lluc i del Puig Major, i els embassaments que hi ha per allà feien pena de mirar, amb un residu d'aigua on no hauria pogut ni nedar un ànec. Ara, allà mateix han caigut no sé quants centenars de litres, i a les planes que pa-

tien set han de salvar-se en barca per no morir ofegats. En tot el nostre litoral i comarques veïnes, del Rosselló i l'Empordà fins a l'Alacantí i la Vega Baja, parlar de la *gota freda* és un tema de conversa habitual, un desfici anual, una fatalitat compartida, una amenaça que, quan arriba, supera com a tema d'interès el darrer partit de Lliga, la festa del 9 d'octubre o qualsevol guerra, casament famós o defunció il·lustre que caiga per aquests dies. Abans, quan no s'havia descobert la gota freda, no sé de què devia parlar la gent. Segurament malparlaven dels sants del cel, o li carregaven les culpes al govern, que sempre en té. Acabarem sent un país d'experts en meteorologia, igual que som ja un país de gramàtics i filòlegs *amateurs*.

Llavors, quan arriba la gota freda o el seu equivalent anual, tot es desballesta i la vida social és un immens desori, la gent va com les formigues d'un formiguer remenat amb un palet. La construcció i les obres públiques s'aturen, i a València els obrers dels aparcaments subterranis i de l'enterrament del tren al Cabanyal passen les hores fent tertúlia, fumant i mirant com l'obra se'ls omple d'aigua i de fang. La resta de la gent va nerviosa pels carrers, es refugia sota tendals i balcons, s'amaga als portals, camina mirant —cosa impossible— d'evitar els bassals i tolls que de sobte revelen el

trist estat de les voreres i la increïblement escassa capacitat dels albellons i entrades de claveguera. Els programadors d'actes a l'aire lliure, concerts, recepcions, cas-

tells de foc, es desesperen o encenen ciris a Santa Rita, patrona de les causes perdudes. Aquesta és una causa perduda.

A les cases, com és natural, o bé hi ha goteres o bé entra l'aigua per les finestres que no encaixen bé, o bé passen totes dues coses, com a casa meua. I en un punt o un altre del país, arriba la inevitable inundació i catàstrofe. Ací la pluja no és un fenomen natural i integrat en la vida, com en altres parts del món. Ací és una desesperació, una sorpresa, una font d'irritació, una incomoditat intolerable, una desgràcia quan cau, i una desgràcia quan no cau.

Tothom sap, i ja ho va explicar Josep Pla, que en aquest país, com que "no fa mai fred", passem més fred que els països on fa fred. Això ja no és tan veritat, perquè la calefacció domèstica ha superat finalment el braser de picó. Però és encara del tot cert quant a la pluja: com que no vivim en una país plujós, la pluja ens mulla, ens descompon, ens desorienta i ens fa perdre l'oremus. En altres terres l'aigua cau com un costum, habitual i mansa, i no altera els nervis ni rebenta les clavegueres. Ací, cau quan a Sant Pere li passa pels celestials dallonses, i cau com als núvols els passa pels ídem. A vostès potser no els fa tant d'efecte. A mi, sí. Ara mateix, la torne a sentir damunt del cap, martellejant la teulada, mirant per on s'infiltrarà i farà gotera. I així, tants dies ja —set o vuit dies, una eternitat de pluja—, que m'ha obligat, com a descàrrec d'irritació, a escriure aquesta desgràcia d'article. És culpa de l'aigua. Alguna cosa havia de fer jo, la víctima.

Joan F. Mira